

Dış Politika Analizi

Güz 2018

XI. Kültür ve Roller

*Tarih, Stratejik Kültür, Öz-ııaj, Ulusal Rol
Kavramsallaştırması*

Tarih, Stratejik Kültür ve Öz-ııaj

- Toplumların yaşadığı **özgün tarihsel deneyim**, bu deneyimin **resmî söylemdeki temsili** ve bu tarihin **topluma aktarılmasıyla** oluşup gelişen **stratejik kültürün** mahiyeti, devletlerin dış politikalarını etkileyebilir.
- **Stratejik kültür** -> toplumun **dünya görüşü, köklü inançları ve ortak beklentileridir**. Sosyalleşme ve kurumsallaşma sayesinde **kabul edilebilir ve kabul edilemez stratejik tercihleri** tanımlayarak, devletin **davranış ve eylem özgürlüğünü sınırlar ve yönlendirir**.
- **Hollanda - Belçika** karşılaştırması (M. Breuning, 2007): Boyut, coğrafya, ekonomi, siyasal yapı açısından benzer, ama **dış politika ve uluslararası kalkınma politikası** açısından farklı devletler. Farkın nedeni ne?
 - ✓ Bağımsızlık hikayeleri
 - ✓ Sömürgecilik deneyimi

Tarih, Stratejik Kültür ve öz-*imaj*

- **Ulusal z-*imaj***: Bir halkın **kim olduğuna** ve ülkelerinin dünyada **ne yaptığına** dair **baskın** anlatıdır.
- **Alternatif** veya **alt** z-*imajlar* da olabilir.
- Bir ülkeye dair **olumlu** bir öz-*imajın* ayakta tutulması -> diğer grupların **tekileştirilmesi** (ayna *imajlar*).
- Paylaşılan olumlu öz-*imajlar* -> toplumsal istikrar, etkin dış politika
- Diğer yandan, olumlu öz-*imajlar* -> **bilişsel tutarlılık** -> dış politikaya yönelik **eleştiri ve sorgulamanın** nne geğer (M. Hirshberg, 1993)
- Olumlu z-*imaj* ve diğerlerini tekileştirmede **aşırıya** gitme -> **kuşatılmışlık zihniyeti** (*siege mentality*) -> saldırgan ve n alıcı davranış (r. Yugoslavya, İsrail, SSCB)

Tarih, Stratejik Kültür ve öz-imag

- Tarih, kültür ve öz-imag, ülkelerin **kurumsal yapılarını** da etkiler.
- Örnekler:
 - ✓ İsrail'de kadın ve erkek için zorunlu askerlik. İsviçre'de tarafsızlık, caydırıcılık ve zorunlu askerlik.
 - ✓ Japonya ve Almanya anayasaları ve savunma yapılanmaları

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

- K. Holsti(1970), «National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy»
- Rol kuramı -> sosyal psikoloji
- **Rol**, toplumsal **etkileşim** içinde olan ve belli bir **mevkii** işgal eden bireylerin izlediği düşünölen **bütönlöklö davranış normlarıdır**.
- Rol kuramı, bireylerin söz konusu rolleri oluşturan normların **farkında olduğunu** ve bilinçli olarak hareketlerini onlarla **uyumlulaştırdığı** varsayımına dayanır.
- Rol başarımı, rol kavramsallaştırması, rol yüklemesi

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

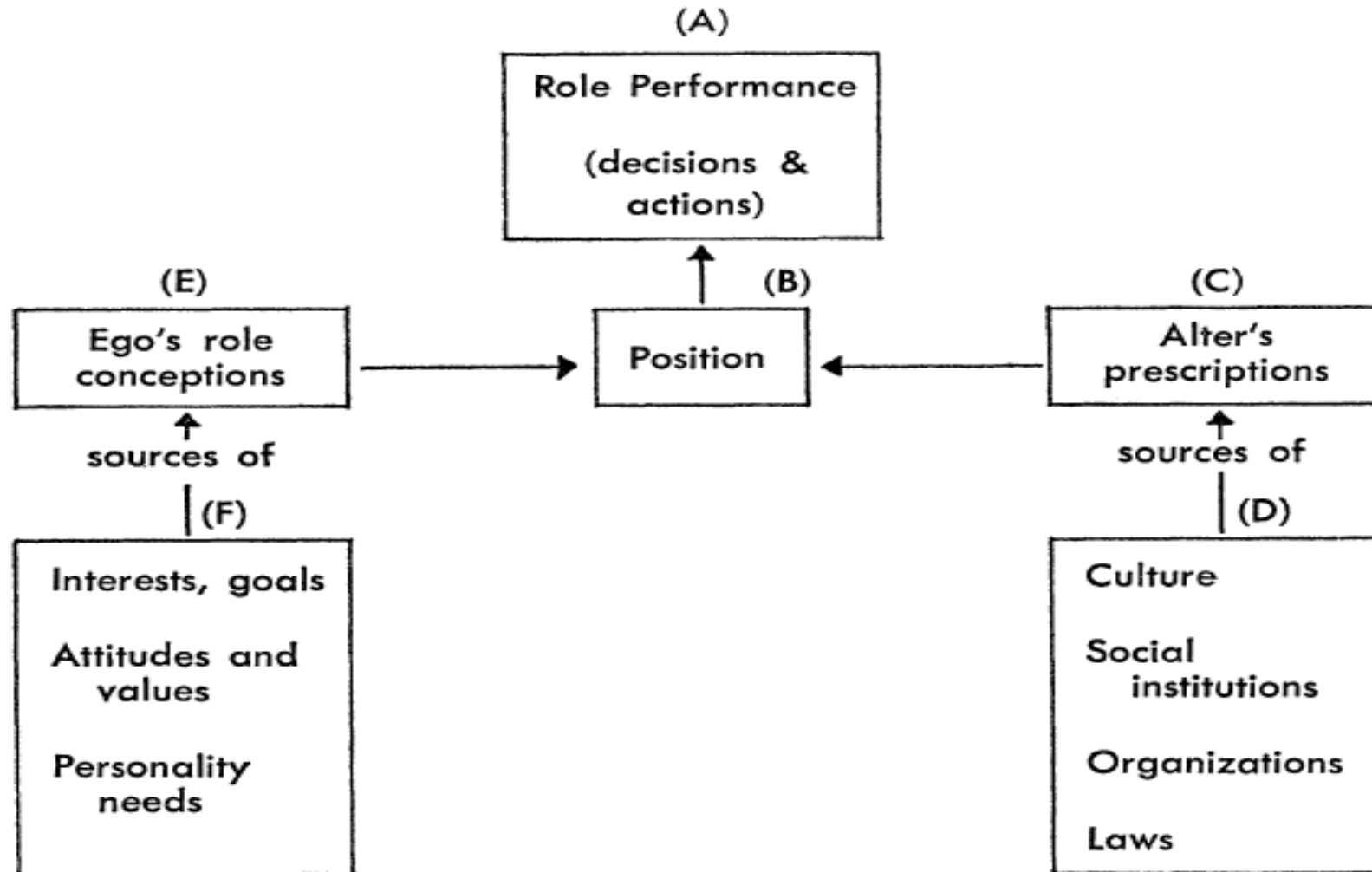

FIGURE 1. Role Theory and the Sources of Human Behavior

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

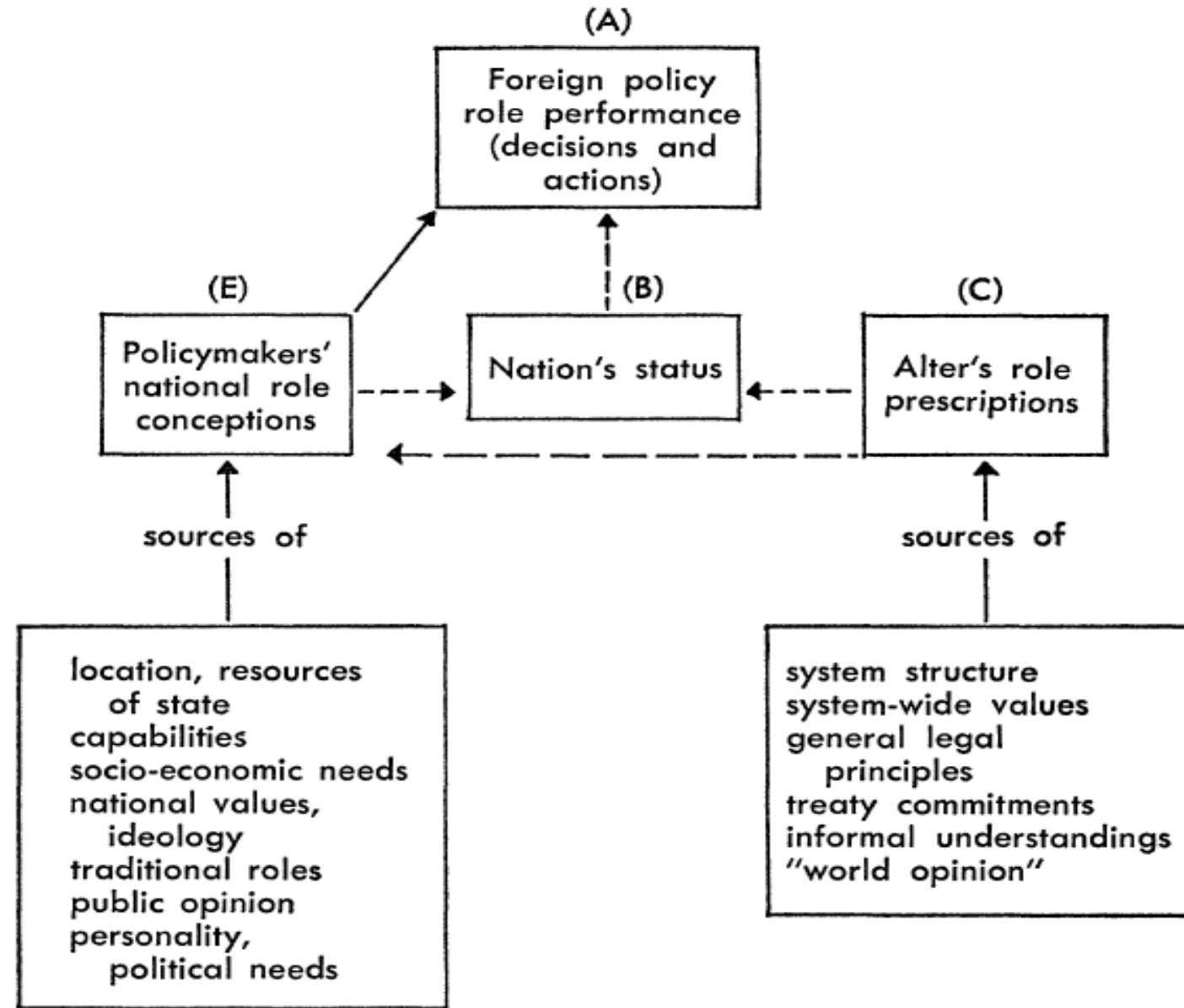

FIGURE 2. Role Theory and Foreign Policy: National Role Conceptions and Prescriptions as Independent Variables

Tablo: K.J. Holsti, «National Role Conceptions in the Study of Foreign», *International Studies Quarterly*, Vol. 14/3 (1970): 245.

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

- Rol kuramını devletlere uyarladığımızda, **rol başarımını** (yani dış politikayı) en fazla etkileyen şey, bir ülkenin karar vericilerinin **ulusal rol kavramsallaştırmalarıdır**.
- Temel iddia: Dış politika davranışları, ulusal rol kavramsallaştırmasının **hayata geçirme girişimi** olarak görülebilir. Tipik kararların, bu kavramsallaştırmayla uyumlu olması beklenir. Zira devletler kendilerine **atfettikleri role uygun davranış** sergilemeye çabalarlar.
- Ulusal rol kavramsallaştırmasını tespit etmek için üst düzey **karar vericilerin** dış politikaya dair genel demeçleri içerik analizine tabi tutuluyor. Holsti, **1965-1967** yılları arasında, **71 ülkenin, 972 liderinin** konuşmalarını ele aldı. Bunun sonucunda 17 rol tespit etti:

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

- 1.** Devrimci ve kurtarıcı: Ör. ÇHC
- 2.** Bölgesel lider: Ör. Mısır, Etiyopya.
- 3.** Bölgesel koruyucu: Ör. ABD, İngiltere
- 4.** Aktif bağımsız: Ör. Yugoslavya
- 5.** Kurtuluş hareketlerinin destekçisi: Ör. Bulgaristan
- 6.** Anti-emperyalist: Ör. ÇHC, SSCB
- 7.** İnancın koruyucusu: Ör. ABD, Doğu Almanya
- 8.** Arabulucu: Ör. İsveç, Lübnan
- 9.** Bölgesel alt-sistem işbirlikçisi: Ör. Belçika, Japonya
- 10.** Kalkındırıcı: Ör. İsrail, Kuveyt, ABD
- 11.** Köprü: Ör. Kıbrıs Cumhuriyeti, Pakistan
- 12.** Sadık müttefik: Ör. Lüksemburg, Bulgaristan, ÇHC
- 13.** Bağımsız: Ör. Zambia, Afganistan
- 14.** Örnek: Ör. Malezya, Filipinler
- 15.** İçsel kalkınmacı: Ör. Brezilya, Finlandiya
- 16.** Yalıtılmış: Ör. Burma, Kamboçya
- 17.** Korunan: Ör. Japonya, Çekoslovakya,

Ulusal Rol Kavramsallaştırması

- Holsti, **daha fazla sayıda ve proaktif** rollere sahip ülkelerin, uluslararası politikada en **etkin** ülkeler olduğuna dikkat çekiyor. -> Rol kavramsallaştırmasıyla başarıml arasında bir **uyuma** işaret eder.
- Uyumsuzluğun muhtemel nedenleri:
 - ✓ Rol kavramsallaştırmasının hızlı değişmesi, zayıf ve başarısız olması.
 - ✓ Dış ortamdaki görülmemiş veya belirsiz koşullar
 - ✓ Çelişkili ulusal roller
- Yaklaşımın sınırlılıkları:
 - ✓ Bazı rol kavramsallaştırmalarının ülkelerin **gerçek emellerini ve niyetlerini gizlemeye** veya **ülkenin itibarını ve meşruiyetini artırmaya** hizmet ettiklerini söylenebiler.
 - ✓ Politika rolden mi kaynaklanır, yoksa rol politikaya göre mi belirlenir?